

Repsol, Lukoil i les martingales

En l'ambient flota un prejudici antirús i l'interès del PP per desacreditar la política de Zapatero

JOAN TAPIA*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 1.12.08

La hipotètica venda d'un paquet de Repsol a Lukoil ha provocat una gran tempesta. Que una empresa russa pugui arribar a convertir-se en el primer accionista de la petrolera mereix un debat. Però en aquest cas també flota un prejudici antirús i l'interès del PP per desacreditar la política de José Luis Rodríguez Zapatero (va a Washington, però és tan poc patriota que ven als russos), de fer-li pagar el seu intent --no sempre ben planejat, tot s'ha de dir-- de prendre-li part del poder econòmic aconseguit en els seus vuit anys de govern.

La història comença amb aquella "amarga victòria" de José María Aznar el 1996. Llavors, el seu gran objectiu era no ser un parèntesi, sinó quedar-s'hi. ¿Com? Reforçant les seves palanques de poder. Es recorda el seu intent de manar en els mitjans de comunicació mitjançant la batalla contra Jesús Polanco, el gran editor liberal. Però ha quedat una mica oblidada la seva operació de control de les grans empreses públiques que el PSOE havia començat a privatitzar. Aznar intueix una oportunitat d'or: posar gestors seus (l'Estat mana), després privatitzar-les i deixar-les blindades. Així, Repsol, Telefónica, Endesa... quedarien en mans amigues per sempre. La privatització és, doncs, la bandera sota la qual es munta una operació de poder ras i curt, que afavoreix la seva influència sobre els mitjans (publicitat, participacions...) i que, unida a la forta implantació de l'Associació Professional de la Magistratura a la judicatura, converteix Aznar en un estadista temut i invencible.

I Aznar, i Rodrigo Rato, ho aconsegueixen. A Repsol fan president Alfonso Cortina, un home de negocis pròxim. Després privatitzen i Cortina es converteix en amo i senyor. Els grans accionistes --La Caixa, BBV--, al darrere. A Telefónica hi posen Juan Villalonga --el company de pupitre-- amb un primer encàrrec: una plataforma digital per enfonsar Polanco. Però Villalonga es menjava el món, i van haver d'apartar-lo perquè es pensava que era el propietari, cosa que va originar l'alarma tant d'Aznar com dels accionistes, una vegada més BBV i La Caixa. A Endesa es va posar a la presidència Rodolfo Martín Villa, després Manuel Pizarro, i es va privatitzar del tot. I a l'Argentaria es va recórrer a Paco González, amic de Rato i exitós operador borsari (com Pizarro). I Argentaria es va fusionar amb el BBV, confirmant que el peix petit es menja el gros. I, això també s'ha de reconèixer, la majoria dels gestors estaven triats per ser amics, però eren competents.

PERÒ QUAN el PSOE torna al poder, les coses es belluguen. El nou Govern no veu malament --al contrari-- que altres grups plantegin estratègies. A Repsol, La Caixa era el primer accionista, però manava Cortina. Aquest és rellevat per Antoni Brufau. I La Caixa, a la qual s'impedia entrar en el sector elèctric --el PP sempre la va creure al servei de Jordi Pujol i el PSC--, decideix que és el moment que Gas Natural absorbeixi Endesa. I el PP converteix la famosa opa en la batalla de Stalingrad. Diu --lapsus d'Esperanza Aguirre-- que Endesa no pot sortir del territori nacional, Pizarro enarbora la Constitució, recorren a Europa contra els rojos i recolzen Eon (millor alemanya que catalana). Perden, però venen cara la derrota: l'equip de ZP mostra esquerdes, i la solució final --amb la pública italiana Enel i Acciona-- no és brillant.

Al BBVA hi ha un intent de Sacyr i de Juan Abelló (¡insigne socialista!) de fer fora Paco González, que avorta l'operació amb rapidesa. Però, malgrat que Pedro Solbes i Miguel A. Fernández Ordóñez s'hi oposen, queda alguna empremta de Miguel Sebastián. I Luis del Rivero (Sacyr) es converteix en el primer accionista de Repsol en el moment en què les grans constructores són les mestresses de l'univers. L'entrada de Rivero a Repsol no va contra el PP, perquè Brufau ja és president. Es deu al fet que La Caixa no vol augmentar la seva inversió i que el Govern prefereix que Repsol --una petrolera de segona a nivell mundial-- no caigui sota control estranger.

Però les coses ja no són com al 2005. La construcció no és el que va ser i hi ha crisi creditícia. I Sacyr ha de vendre Repsol (està apalancat) si no vol acabar com Habitat. I el PP ha vist en Lukoil, una privada russa amb empelt americà, una altra oportunitat d'or: atacant la venda de Sacyr a Lukoil pot proclamar que Zapatero, pel seu mal cap, ven Espanya als russos. I pot fer-li pagar Repsol, Endesa...

L'ENTRADA de Lukoil no és una bona solució, però pot ser la menys dolenta. Repsol és privada, ¿com evitar que Sacyr vengui al millor postor? A més a més, com diu Brufau, els pactes accionarials impedeixen que Lukoil mani si no llança una opa. ¿Es pot evitar l'entrada de Lukoil amb la tornada de l'Estat? Miguel Boyer, gens sospitós d'estatisme, diu que sí i que va ser un error, una ingenuïtat, la privatització total de Repsol (ni França ni Itàlia han abandonat les seves companyies energètiques). Però ¿com es pot obligar una empresa privada a vendre a un preu inferior? I ¿pot l'Estat comprar per sobre del valor borsari? No és fàcil. En qualsevol cas --en això José Blanco té raó-- la privatització no la va fer Zapatero, sinó Aznar. I no per ingenuïtat.

El PP acusa Zapatero i Sebastián de fer d'aprenents de bruixot. Potser sí. Aznar, un autèntic bruixot, i Zapatero, ¿un aprenent? En els mitjans de comunicació no hi ha dubte. I és que la dreta té experiència en martingales. Els socialistes, més inexperts, tendeixen a ficar la pota. I a sobre es deixen intimidar i no se saben defensar.

*Periodista